

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 162)

Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/409)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B. 02. 0. KKG/101-342/04467

22.5.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.5.1992 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna arasında hızla gelişen ilişkiler çerçevesinde ilk kez bir Ukrayna Cumhurbaşkanı ülkemize resmî bir ziyarette bulunmuştur. Ukrayna Cumhurbaşkanı Leonid M. Kravçuk'un 3-4 Mayıs 1992 tarihlerinde gerçekleştirdiği bu ziyaret, gerek ilk olması açısından gerek Ukrayna'nın bağımsız bir devlet olarak uluslararası toplum içinde yerini almasını takip eden aylarda gerçekleşmesi açısından önem taşımış, Türkiye ile Ukrayna arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Ziyaret sırasında Sayın Başbakanımız ile Ukrayna Cumhurbaşkanı "Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" nı imzalamışlardır.

Bu Antlaşma, Türkiye ile Ukrayna arasında mevcut dostluk ve işbirliği ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Antlaşma Türkiye-Ukrayna ilişkilerine yeni kapsam ve boyutlar kazandırılmasını amaçlamakta ve iki ülke arasındaki ilişkilerde açılan yeni bir dönemin ahdi temelini oluşturmaktadır.

Antlaşmanın içeriği özetle aşağıda sunulmuştur.

DİBAÇE

Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkeleri ile AGİK ilkeleri temelinde dostluk ve işbirliğinin karşılıklı yarar temelinde daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi yolundaki siyasî irade vurgulanmaktadır.

MADDE 1

Tarafların, dost devletler olarak aralarındaki ilişkileri karşılıklı güven, anlayış, işbirliği ve iyi komşuluk temellerine dayandıracakları belirtilmektedir.

MADDE 2

Tarafların, ilişkilerini uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde ve birbirlerinin siyasi bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ile uyumsuzlukların barışçı yöntemlerle çözümü ilkelerine dayandıracakları kaydedilmektedir.

MADDE 3

Tarafların uluslararası ilişkilerde güç kullanımını reddettikleri ve uluslararası barış ve güvenliği tehdit edebilecek bir gelişme karşısında temasa geçerek durum değerlendirmesi ve danışmalarda bulunacakları belirtilmektedir.

MADDE 4

Tarafların, ilişkilerin düzenli şekilde gelişmesini sağlamak ve uluslararası ve bölgesel konularda görüş teatisinde bulunmak üzere danışmalarda bulunacakları belirtilmektedir.

MADDE 5

Tarafların, her düzeyde temasların artırılmasını ve geliştirilmesini teşvik edecekleri, Parlamentoları arasındaki temasların geliştirilmesine özel önem atfedecekleri belirtilmektedir.

MADDE 6

Tarafların, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, birbirleri nezdindeki diplomatik, konsolosluk ve diğer resmî temsilciliklerin faaliyetlerini kolaylaştıracakları ve konsolosluk alanında işbirliği yapacakları belirtilmektedir.

MADDE 7

Tarafların, aralarındaki ekonomik, ticarî, bilimsel ve teknolojik alanlarda işbirliğini iki ülke halkının refah ve mutluluğuna hizmet edecek şekilde ve karşılıklı yarar temelinde kapsamlı biçimde geliştirecekleri belirtilmektedir.

MADDE 8

Tarafların, Karadeniz bölgesi ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesini ve çeşitlendirilmesini amaçlayan "Karadeniz Ekonomik İşbirliği Deklarasyonu" nun etkin bir şekilde uygulanması amacıyla yakın temas içinde çalışacakları kaydedilmektedir.

MADDE 9

Tarafların çevrenin korunması alanında işbirliğinde bulunacakları, Karadeniz'de çevrenin korunmasına özel önem atfedecekleri belirtilmektedir.

MADDE 10

Tarafların, bilim ve teknoloji alanında işbirliğini geliştirecekleri ve bu alandaki temasları teşvik edecekleri kaydedilmektedir.

MADDE 11

Tarafların, kültür, sanat, eğitim, enformasyon alanlarında işbirliğini artıracakları belirtilmektedir.

MADDE 12

Tarafların, turizmin gelişmesini ve gençlik ve spor kuruluşları arasındaki temasların güçlenmesini destekleyecekleri belirtilmektedir.

MADDE 13

Tarafların uyuşturucu madde, silah ve târihî eser kaçakçılığı ile teröre karşı mücadelede işbirliği yapacakları kaydedilmektedir.

MADDE 14

Tarafların askerî makamları arasındaki temasların düzenli olarak gerçekleşeceği belirtilmektedir.

MADDE 15

Tarafların, AĞİK Süreci çerçevesinde ve diğer Avrupa kuruluşları bünyesinde Avrupa'da istikrarın korunması ve güven ortamının gelişmesi yönünde çabalarını sürdürecekleri kaydedilmektedir.

MADDE 16

Tarafların Birleşmiş Milletler Örgütünün rol ve etkinliğinin güçlendirilmesi yönünde ortak çaba sarfedecekleri kaydedilmektedir.

MADDE 17

Tarafların küresel silahsızlanma çabalarına katkıda bulunmak amacıyla ülkelerinin yer aldığı yörenin çok yönlü ihtiyaçlarına cevap veren düzenlemeler konusunda danışma ve işbirliği yapacakları kaydedilmektedir.

MADDE 18

Bu Antlaşmanın, diğer ülkelerin çıkarlarına karşı olmadığı ve Tarafların ikili ve çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini haleldar etmeyeceği belirtilmektedir.

MADDE 19

Antlaşmanın 10 yıl süreli olup, Tarafların birinin yürürlük süresinin dolmasından 1 yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edeceği ve Antlaşmanın onaylanarak onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe gireceği kaydedilmektedir.

MADDE 20

Antlaşma'nın Birleşmiş Milletler Yasası'nın 102 nci maddesi uyarınca BM Sekreteryasına tescil edileceği kaydedilmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/409

Karar No. : 42

10.7.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 24.6.1992 Tarihli 10 uncu Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 162)

Türkiye ile Ukrayna arasında mevcut dostluk ve işbirliği ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Dinçer
Ankara
Sözcü
Atilla Mutman
İzmir
Üye
Sait Kemal Mimaroglu
Ankara
Üye
Hüsamettin Örüç
Bursa
Üye
Arslan Adnan Türkoğlu
Çorum
Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli

Başkanvekili
Fethi Akkoç
Bursa
Kâtip
Abdullatif Şener
Sivas
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
İsmail Coşar
Çankırı
Üye
M. İstemihan Talay
İçel
Üye
Mustafa Doğan
Gaziantep

Üye
Halil Başol
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4.5.1992 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı V.

E. Faralyalı

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kılercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Töptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

İ. Téz

Kültür Bakanı V.

T. Akyol

Orman Bakanı

V. Tanur

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Devlet Bakanı V.

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töpçü

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı V.

M. Kahraman

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı V.

M. S. Oktay

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

(S. Sayısı : 162)

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İŞbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE UKRAYNA ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna,

Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkelerine bağlılıklarını yineleyerek,

1 Ağustos 1975 tarihli Helsinki Nihai Senedi, 21 Kasım 1990 tarihli Yeni bir Avrupa İçin Paris Yasası ve Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı süreci çerçevesinde kabul edilen diğer belgeler ile üstlendikleri yükümlülükleri teyid ederek,

Ülkeleri arasındaki geleneksel dostluk ve işbirliği ilişkilerinin gelecek için değerli bir temel oluşturduğunu kaydederek,

Aralarında imzalanmış ve yürürlükte bulunan tüm belgelere ve özellikle 2 Ocak 1992 tarihli Dostluk ve Kardeşlik Antlaşmasına bağlılıklarını teyit ederek,

Uluslararası ilişkilerde dostluk, anlayış, karşılıklı güven ve işbirliği ortamının güçlendirilmesi için çabaların sürdürülmesi gereğine inanarak ve bu çabalara katkıda bulunma azim ve kararlılıklarını açıklayarak,

Hukukun üstünlüğü, insan hakları, çoğulcu demokrasi, özgürlük gibi ortak değerlere dayalı bir Avrupa düzeninin geliştirilip güçlendirilmesine ve barış ve istikrara katkıda bulunmayı amaçlayarak,

Aralarındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerinin karşılıklı yarar temelinde daha da geliştirilip güçlendirilmesi kararlılığı ile,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

MADDE 1

Aşağıda "Taraflar" olarak anılacak Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna, dost devletler olarak aralarındaki ilişkilerin karşılıklı güven, anlayış, işbirliği ve iyi komşuluk temellerine dayalı olduğunu teyit ederler.

MADDE 2

Taraflar, ilişkilerini, uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde ve birbirlerinin siyasi bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ve uyuşmazlıkların barışçı yöntemlerle çözümü ilkelerine dayalı olarak her alanda geliştirmek hususunda mutabıktırlar.

MADDE 3

Taraflar, uluslararası ilişkilerde güç kullanılmasının veya güç kullanma tehdidinde bulunulmasının kabul edilemez olduğunu ve uluslararası sorunların barışçı yöntemlerle çözüme kavuşturulması gerektiğini teyit ederler.

Taraflar, uluslararası barış ve güvenliği tehdit edecek veya tehlikeye sokabilecek bir gelişme karşısında temasa geçerek durumu değerlendirecek ve danışmalarda bulunacaklardır.

MADDE 4

Taraflar, ilişkilerinin düzenli şekilde gelişmesini sağlamak, uluslararası ve bölgesel konularda görüş teatisinde bulunmak amaçlarıyla danışmalarda bulunacaklardır.

Danışmalar en üst düzeyde en az iki yılda bir kere dönüşümlü olarak Ankara ve Kiev'de yapılacak, Dışişleri Bakanları da düzenli olarak bir araya geleceklerdir.

MADDE 5

Taraflar, ülkeleri arasında her düzeyde temasların artırılmasını teşvik edecekler, Parlamentoları arasındaki temasların geliştirilmesine özel önem atfedecekler, sosyal kuruluşları, örgütleri ve vatandaşları arasındaki temasların geliştirilmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 6

Taraflar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, birbirleri nezdindeki diplomatik, konsolosluk ve diğer resmî temsilciliklerin faaliyetlerini azamî ölçüde kolaylaştıracaklardır.

Taraflar, konsolosluk alanında işbirliği yapacaklar, vatandaşlarına vize verilmesi işleminin karşılıklı olarak basitleştirilmesi yönünde çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 7

Taraflar, aralarındaki ekonomik, ticarî bilimsel ve teknolojik alanlarda işbirliğinin iki ülke halkının refah ve mutluluğuna hizmet edecek şekilde ve karşılıklı yarar temelinde kapsamlı biçimde geliştirilmesi hususunda mutabıktırlar.

Taraflar, bu amaçla mal, hizmetler ve sermayenin iki ülke arasında geniş ve etkin dolaşımına tedricen geçiş için elverişli hukukî, ekonomik ve mali şartları yaratacaklar, iki ülkenin kamu ve özel sektör şirketleri arasında doğrudan temasları teşvik edeceklerdir.

Taraflar, aralarındaki kıyı ticaretinin geliştirilmesi yolunda çaba sarfedecekler, ülkelerinde ve üçüncü ülkelerde ikili veya çok taraflı ortak yatırımları özendirerek ve destekleyeceklerdir.

Taraflar, aralarındaki ekonomik işbirliğinin daha da güçlendirilmesi amacıyla gerekli anlaşmaların aktedilmesi ve pratik düzenlemelerin yapılması konusunda mutabıktırlar. Taraflar, bu amaçla, Hükümetlerarası Türkiye-Ukrayna Karma Ekonomik Komisyonunun kurulmasını kararlaştırmışlardır.

MADDE 8

Taraflar, Karadeniz bölgesi ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesini ve çeşitlendirilmesini amaçlayan "Karadeniz Ekonomik İşbirliği Deklarasyonu" nun etkin bir şekilde uygulanmasına öncelik atfetmektedirler. Taraflar, Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesi haline gelmesi yolunda önemli katkıları bulunacağına inandıkları Karadeniz Ekonomik İşbirliğinin her aşamasında yakın temas içinde çalışmaya kararlıdırlar.

MADDE 9

Çevrenin korunmasına büyük önem atfeden taraflar, bu alanda aralarındaki işbirliğini yoğunlaştıracaklar, Avrupa düzeyinde ve küresel düzeyde yürütülen işbirliğine katkılarını sürdürecektir. Taraflar Karadeniz'de çevrenin korunmasına özel önem atfedeceklerdir.

MADDE 10

Taraflar, bilim ve teknoloji alanında işbirliğini geliştirecekler, bilim adamları ve bilimsel araştırma kuruluşları arasında doğrudan temasları teşvik edeceklerdir.

MADDE 11

Taraflar, kültür, sanat, eğitim ve enformasyon alanlarında işbirliğinin artırılması konusunda kararlıdırlar.

Taraflar, bu amaçla, kültürel ve sanat kuruluşları ile eğitim kurumları arasında doğrudan temasları ve işbirliğini teşvik edecekler, basın ve yayın alanlarındaki işbirliğinin gelişmesini destekleyecekler ve aralarındaki haberleşmenin çağdaş olanaklardan da yararlanılarak daha geniş ve özgür biçimde gerçekleşmesini teşvik edeceklerdir.

MADDE 12

Taraflar, karşılıklı anlayış ve dostluk duygularının pekiştirilmesi amacıyla, milletleri arasındaki temasların artmasını ve turizmin gelişmesini teşvik edecekler, gençlik ve spor kuruluşları arasındaki temasların güçlenmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 13

Taraflar, gerekçesi ve amacı ne olursa olsun, her tür terör eylemine karşı olduklarını ve terörizmin hiç bir koşulda haklı görülemeyeceği konusundaki kesin inançlarını teyid etmişlerdir.

Taraflar, uluslararası terörizme, örgütlenmiş suçlara, silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile tarihî ve kültürel eser kaçakçılığına karşı mücadelede işbirliği yapacaklardır.

MADDE 14

İkili askerî temasların artırılmasının karşılıklı anlayış ve güvenin güçlenmesine katkıda bulunacağına inanan Taraflar askerî makamlar arasında üst düzeyli temasların düzenli olarak gerçekleştirilmesi konusunda mutabık kalmışlardır.

MADDE 15

Taraflar, aralarındaki dostluk ilişkilerinin ve işbirliğinin gelişmesinin demokratik, barışçı ve birleşmiş, bir Avrupa'nın inşasına ve uluslararası güvenliğe katkıda bulunacağına inançlarını teyid ederler.

Taraflar, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sürecine tam bağlılıklarını yinelemişler bu süreç çerçevesinde ve diğer Avrupa kuruluşları bünyesinde Avrupa'da istikrarın korunması ve güven ortamının gelişmesi yönündeki çabalarını sürdüreceklerini beyan etmişlerdir.

MADDE 16

Taraflar, Birleşmiş Milletler Örgütü potansiyelinden tam olarak yararlanılması ve Örgütün rol ve etkinliğinin güçlendirilmesi yönünde ortak çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 17

Taraflar Birleşmiş Milletler çerçevesinde tespit edilmiş bulunan küresel silahsızlanmayla ilgili hedeflere ve bunun gerçekleştirilmesiyle ilgili çalışmalara olan desteklerini teyid ederler. Taraflar "Eurasia" güvenliğinin kendi güvenlikleriyle doğrudan ilgisinin bilinciyle, bu alandaki silahsızlanma ve güven ve güvenlik artırma süreçlerine etkili katkıda bulunmak hususunda kararlıdırlar. Taraflar bu amaçla, ülkelerinin yer aldığı yörenin çok yönlü güvenlik ihtiyaçlarına özellikle cevap veren düzenlemeler konusunda danışma ve işbirliği yapacaklardır.

MADDE 18

Bu Antlaşma herhangi bir Devlete karşı değildir ve tarafların ikili veya çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve vecibelerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

MADDE 19

İşbu Antlaşma 10 yıl süreli olup Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından 1 yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

İşbu Antlaşma Taraflarca onaylanacak ve onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 20

İşbu Antlaşma Birleşmiş Milletler Yasasının 102 nci maddesi uyarınca Birleşmiş Milletler Sekreteryasına tescil edilecektir.

Ankara'da 4 Mayıs 1992 tarihinde Türkçe ve Ukrayna dillerinde ikişer nüsha halinde ve her iki metin aynı ölçüde geçerli olacak şekilde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

SÜLEYMAN DEMİREL
BAŞBAKAN

UKRAYNA
ADINA

LEONİD M. KRAVÇUK
CUMHURBAŞKANI

